

Kalmar Senioruniversitet
I samverkan med Folkuniversitetet i Kalmar

Höstprogram 2023

Årgång 24

KSU har som vanligt en stor bredd i höstens utbud av föreläsningar, kurser, studieresor och exkursioner. Vi försöker i bästa mening vara en samlingsplats för bildning och kunskap i olika ämnen genom att knyta till oss föreläsare och kursledare som är specialister inom sina respektive ämnesområden.

Genom våra studiecirklar knyter vi också an till en folkbildningstradition och erbjuder ett stort antal kurser i olika ämnen. Deltagande i dessa kurser kräver inte någon särskild behörighet. Alla är välkomna! Vi vill leva upp till Senioruniversitetets portalparagraf: Hög kvalitet och tillgängligt för alla.

För att kunna erbjuda ett så intressant utbud som möjligt behöver styrelsen din hjälp att utveckla verksamheten. Dina idéer och förslag om kurser, föreläsare och bildningsresor är mycket värdefulla. Tveka inte att ta kontakt med oss.

Glöm heller inte att informera vänner och bekanta om KSU.

Vi samverkar med Folkuniversitetet som bl.a. svarar för kursanmälningar, utskick av kallelser och fakturor samt telefonfrågor när vårt kansli inte är öppet. Besök vår hemsida www.kalmarsu.se regelbundet. Där kan du anmäla dig till kurser, se förändringar av utbudet och få besked om nya aktiviteter.

Under hösten 2023 kommer KSU att byta administrativa system för medlemsregistrering och ekonomihantering. Jag uppmanar därför medlemmarna att meddela ändringar vad gäller adress, telefonnummer och e-postadress till kansliet. KSU önskar också göra medlemsutskick via e-post för att kunna nå alla medlemmar med nyheter och information.

Styrelsen tackar alla som möjliggjort höstens programutbud.

Kalmar Senioruniversitet
Lars Carlsson
ordförande

INNEHÅLL

Kalmar Senioruniversitet	
Grundidéer, Verksamhet, Medlemskap	4
Anmälan och antagning	5
Månadsmöten	6-7
Föreläsningar	
Med energi i tankarna!	8-9
I konstens och arkitekturens värld	10
Klassisk musik	11
Svensk musikhistoria – 1900-talet	12
Opera, operett och musikal	13
Stensö - natur och kultur	14
Studiecirklar	
Språk	15-18
Litteraturcafé	19
Sveriges historia – Medeltiden	20
Mellankrigstiden 1919-1939	21
Vinkunskap	22
Släktforskning	23
Aktiekunskap	24
Det svenska kulturlandskapet	25
Exkursioner	
Möt höstens fåglar på Öland	26
Upplev nordligaste Öland	27
Studieresa	
Kalmar stad - planer och projekt	28-29
Resa	
Höstens resa i västerled	30
Kalmar Senioruniversitet och AI	31
Kalmar Senioruniversitets styrelse	32
Kansligrupp & Folkuniversitetets kontaktperson	33
Kalendarium	34-35

Kalmar Senioruniversitet är en ideell förening för seniorer som fyllt 55 år och lämnat yrkeslivet helt eller delvis. Föreningen vänder sig till seniorer som under trivsamma former vill fortsätta att förkovra sig och utbyta erfarenheter. Föreningen har varit verksam sedan 1999 och samverkar med Folkuniversitetet. Vår hemsida hittar du på www.kalmarsu.se

Grundidéer

- För seniorer av seniorer
- Politiskt, fackligt och religiöst obunden
- Låga års- och kursavgifter
- Aktiviteterna i regel på dagtid
- Medlemskap utan formella meriter

Verksamhet

- Månadsmöten med föredrag inom varierande ämnesområden
- Studiecirklar i bl.a. språk, litteratur, historia, natur
- Föreläsningar inom natur-, kultur- och samhällsvetenskapliga områden
- Exkursioner och studiebesök under sakkunnig ledning
- Resor av varierande längd till historiskt och kulturellt intressanta platser såväl i Sverige som i andra länder

Verksamheten presenteras i vårprogram som utkommer i nov/dec respektive i höstprogram som utkommer i maj/juni.

Medlemskap

Medlemskortet blir giltigt när medlemsavgiften har betalats.

Medlemsavgift: 250 kr per kalenderår.

Medlemskap gäller när årsavgiften är betald.

Nya medlemmar anmäler sig via vår hemsida eller vid kontakt med vår expedition. Tfn 070 608 62 45, tisdagar kl. 10.00-12.00.

Medlemskort erhålls när avgiften betalats till vårt Bankgiro 5747-5576.

Medlemskortet ska visas upp vid deltagande i de olika aktiviteterna.

Medlemsförmåner: Som medlem har du möjlighet att utan kostnad delta i Månadsmötena. Mot en låg kostnad kan du delta i studiecirklar, exkursioner, studiebesök och korta resor samt lyssna till föreläsningar i aktuella ämnen.

Folkuniversitetet lämnar tio procent på sina kurser som ges på Kaggensgatan 42.

Anmälan

Anmälan till kurser, studiebesök och exkursioner inkommen t.o.m. torsdagen den 15 juni dateras detta datum. Vid överteckning detta datum sker lottning bland de anmälda. Därefter dateras anmälningarna efter ankomstdatum.

Anmälan görs till Kalmar Senioruniversitet antingen via Internet eller med anmälningsblankett. Du får en bekräftelse på att vi mottagit din anmälan.

Anmälan är bindande.

Anmälan via:

- **Internet**
Gå in på www.kalmarsu.se och klicka på:
 1. Kursanmälan
 2. Anmälan via Internet
 3. Hösten 2023
 4. De kurser/arrangemang som du vill anmäla dig till
- **Anmälningsblankett**
Blanketterna skickas ut tillsammans med katalogen och kan även hämtas på vår hemsida www.kalmarsu.se under liken "Kursanmälan".

Antagning

För att bli antagen till sökta kurser, studiebesök och exkursioner skall medlemsavgiften för 2023 vara betald. Kallelse får du i brev eller via e-post senast 14 dagar före aktivitetens start. Av detta framgår om du antagits eller står på reservlista.

Betala endast mot utsänd faktura!

Frågor angående anmälan och antagning besvaras av Mia Mazetti på telefon 0480-43 22 12 fr.o.m. den 14 augusti. Eller via e-post: mia.mazetti@folkuniversitetet.se

Avanmälan

Eventuell avanmälan ska ske till Folkuniversitetet, Mia Mazetti – ej till KSU:s kansli. Vid avanmälan senare än 10 dagar före kursstart/studiebesök/exkursion eller vid utebliven avanmälan betalas inte avgiften tillbaka. Avbryter deltagaren kursen efter kursstart är grundregeln att kursavgiften inte betalas tillbaka. Vid sjukdom kan dock avgiften återbetalas efter uppvisande av läkarintyg.

För resor längre än en dag gäller särskilda regler. Kostnader som KSU inte kan påverka debiteras. Deltagarna förutsätts ha täckande försäkringar.

MÅNADSMÖTEN

Månadsmöten äger rum måndagar datum enligt nedan kl. 13.30 till ca 15.00 i Lorensbergskyrkan, Lorensbergsvägen 8, Kalmar. Månadsmöten är avgiftsfria för medlemmar. Övriga erlägger 100 kr per månadsmöte.

4 september

Lotte Laserstein (1898–1993)

en av konstvärldens mest spännande återupptäckter

Peter Fors, mångårig nära vän till konstnären, berättar om hennes konst och livsöde. Hon hade en mycket lovande karriär i Tyskland fram till nazisternas maktövertagande 1933. Genom att ingå ett skenäktenskap kunde hon bli svensk medborgare och stanna i Sverige. Hon var först bosatt i Stockholm och senare i Kalmar.

Efter flykten till Sverige fortsatte Lotte Laserstein att måla under fem decennier. Hon etablerade sig som porträttmålare och har utfört ett stort antal representativa och karaktäristiska porträtt. På senare tid har hon fått bred internationell uppmärksamhet och under året visas den största samlingsutställningen någonsin på Moderna Museet i Malmö. Under senhösten 2023 flyttas utställningen till Stockholm.

2 oktober

Orrefors – det världsberömda glasbruket

Gunnel Holmér är fil.dr. i historia och anställd på Sveriges glasmuseum i Växjö 1978-2020. Gunnel har dokumenterat svensk glasnäring och forskat om invandrad arbetskraft inom glasindustrin. Hon har arbetat internationellt med utställningar om svenskt glas och medverkat i ett flertal publikationer.

Skål Bacchuståget, Simon Gate 1925

Orrefors gav svenskt glas världsrykte under 1900-talet. Succén blev möjlig genom en framsynt företagsledning och djärva konstnärer i nära samarbete med glasblåsare och andra skickliga hantverkare. Det internationella genombrottet kom på 1920-talet med unika konstpjäser och "vackrare" vardagsvaror. Föreläsningen belyser faktorer som ledde till framgångarna från tillkomsten 1898 fram till nedläggningen 2013.

6 november

Säkerhet och trygghet i kommunen

Anna Flink har i över 15 år arbetat som chef i kommunal verksamhet med fokus på systematiskt arbete med rättssäkerhet inom de flesta av kommunens olika verksamheter, t ex äldreomsorg, socialtjänst, samhällsbyggnad, kommunal service, miljötillsyn och skola, i nära samverkan med polis och statliga myndigheter. Anna har metodiskt utvecklat kommunal förmåga att hitta avvikelser och kriminalitet inom flera delar av välfärden, vilka idag kallas välfärdsbrott. Metoden framåt är att arbeta för social hållbarhet, där barns och ungas uppväxtvillkor står i fokus och där legalt näringsliv ges stöd i nära samverkan mellan kommunala och statliga verksamheter. Likaså att motverka utanförskap och bidra till integration på både bostadsmarknad och arbetsmarknad. Om detta berättar Anna Flink med många exempel från sina erfarenheter, samt gör kopplingen till sitt nuvarande uppdrag som säkerhetschef i Kalmar kommun.

4 december

Cornelis Vreeswijk – den gränsöverskridande

Johanna Broman Åkesson, filosofie doktor i musikvetenskap, föreläser om Cornelis Vreeswijk, en outsider och narrfigur med många skepnader, både musikaliskt och som människa. Lika skör och ömsint som från och burlesk.

Som en av visrenässansens centralfigurer under 60-talet förde han den svenska vistraditionen in i en ny epok. Olika sekel, världar och genrer rymdes i hans visor, men uttrycket var inte likt någon annans.

Utöver sina egna kompositioner gjorde han tolkningar av bland andra Carl Michael Bellman, Victor Jara, Povel Ramel, Evert Taube och Lars Forsell.

Cornelis levde ett hårt turnéliv och även hans privatliv var periodvis stormigt. Trots sin stora popularitet i Sverige blev Vreeswijk aldrig svensk medborgare.

Med ENERGI i tankarna!

Har Sverige överskott eller underskott på el? Vilken potential har landet för förnybar energi? Hur möta de stora elbehoven framöver? Hur tillgodose miljökraven? Sveriges energisamarbete med omvärlden? Förutsättningar för energisparande? För- och nackdelar med olika energislag? Produktionsmöjligheter på lokal nivå? Behovet av långsiktiga investeringsbeslut. Hur ska Sverige uppnå klimatmålen etc.

Dagens energifrågor är många och högaktuella, men komplexa och svåra. Därför har vi bjudit in fyra energiexperter som ska ge en bred belysning av ämnet med olika perspektiv.

20 september

Björn G Karlsson är professor emeritus i Energisystem vid Linköpings Universitet. Han växte upp i skuggan av kärnkraftverket i Oskarshamn, vilket formade hans framtid. Björn doktorerade i kärnkraftteknik vid Chalmers och blev senare professor i Linköping. Han har bland annat forskat om kapacitet och tillförlitlighet för energi- och elförsörjning på samhällsnivå. Han har också varit ordförande i den svenska Reaktorsäkerhetsnämnden. Björn har framhållit kärnkraftens betydelse för landets välfärd och energiförsörjning, och han anser att Sverige kan och måste halvera sin elkonsumtion.

4 oktober

Göran Bryntse doktorerade vid KTH i pappersteknik. Han har varit forskare vid Svenska Träforskningsinstitutet och universitetslektor i Grafisk Teknik vid Högskolan Dalarna. Göran har länge varit aktiv i miljörörelsen och var den förste som publicerade en plan för helt förnybar energiförsörjning i Sverige. Han har varit expert i flera statliga energiutredningar, senast i Strålsäkerhetsutredningen. Göran är ordförande i SERO (Sveriges Energiföreningars Riksorganisation), vice president i EREF (European Renewable Energies Federation) och har suttit i Energimyndighetens styrelse.

FÖRELÄSNINGAR / ENERGI

25 oktober

Anna Karlsson är VD på Kalmar Energi sedan 2006. Hon är utbildad civilekonom. Som VD för Kalmar Energi har Anna tagit ett stort ansvar för energiomställning till förnyelsebar och klimatsmart energiproduktion. Under hennes tid som VD har företaget investerat i Moskogens kraftvärmeverk, som enbart drivs av restprodukter från skog och träindustrier, vindkraft och solcellsanläggningar, där privatpersoner och andra företag inbjudits att vara delägare. För transportsektorns omställning har publika laddmackor startats, initiativ till Elbilspoolen tagits liksom delägarskap i More Biogas i Läckeby. Anna sitter i branchföreningens styrelse och ingår i flera nätverk av energibolag över landet.

15 november

Mari Kadowaki är VD för batteritillverkaren Saft AB i Oskarshamn sedan 2007. Hon är utbildad civilingenjör. Mari har lång erfarenhet från internationellt konkurrensutsatta delen av svensk produktionsindustri som SKF och Electrolux liksom från batteritillverkning. Mari engagerar sig för att ha produktion kvar i Sverige och är vice ordförande i Teknikföretagen och ordförande i Region Öst. Hon är styrelseledamot i Garo AB i Gnosjö samt ProfilGruppen i Åseda. Mari har en bred erfarenhet av industriell produktion och kunskap om batteriers produktion, funktion och möjligheter. Viktigt idag är att få in hållbarhetsfrågorna i företagens verksamheter.

Avgift	300 kr för höstens fyra föreläsningar. Övriga erlägger 100 kr per föreläsning
Tid	Onsdagar enligt ovan kl. 13.30–15.00
Lokal	Lorenskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar
Ansvariga	Peter Engström. Tfn 070 924 57 15 Bibbi Johansson. Tfn 070 271 31 22

I konstens och arkitekturens värld

Fred Johanson är konsthistoriker och han tar oss med till platser, konstnärer, konstverk och tidsepoker inom konstvärlden. Vi botaniserar i bildarkivet över konst- och arkitekturhistoria.

9 november

Torn och tinnar i Kalmar

Det är ofta lönande att se upp när man vandrar i en stad. Här får vi bildmässigt iaktta takutformningar på byggnadsverken som ofta betonade byggnadens och ägarens höga status.

23 november

Tysk expressionism

Tiden mellan 1890 och 1920 var en stor hetstid för denna era. En viktig start var Edvard Munch i Berlin som gav inspiration till grupper som die Brücke och der blaue Reiter i München.

7 december

Nils Kreuger 1858-1930

Kreuger är Kalmars kanske viktigaste konstnär. Han är känd för sin pointillism, gärna med inslag av tusch i fläckarna, och är även känd som en fin impressionist och samhällskritiker. Han var en viktig gestalt i Konstnärsförbundet.

Deltagarantal
Avgift

45
200 kr för hela serien. Övriga är välkomna i mån av plats och betalar 100 kr per föreläsning.

Tid
Lokal
Ansvarig

Torsdagar enligt ovan kl. 13.30–14.30
Kalmar Konstmuseum, Stadsparken, Kalmar
Lasse Ernst. Tfn 070 640 62 84

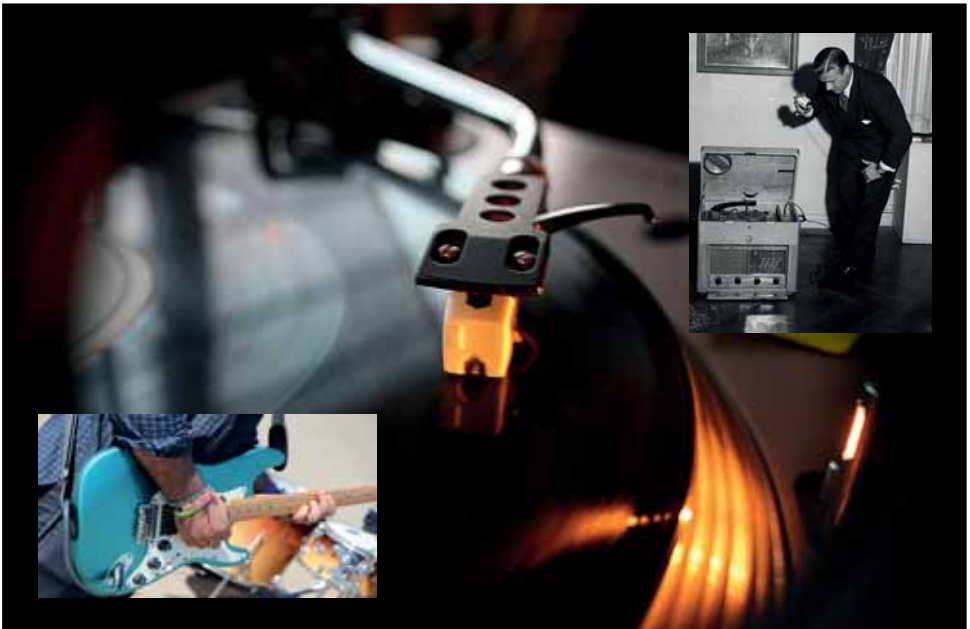
Klassisk musik

Sune Berglund har varit engagerad i Kammarmusikföreningens styrelse under många år och har under flera säsonger varit ledare för en lyssnargrupp med klassisk musik. Under hösten går vi igenom den klassiska musiken utveckling från medeltiden fram till våra dagar.

4 oktober	Medeltiden och renässansen fram till 1600-talet
18 oktober	Barocken fram till 1750
1 november	Wienklassicismen fram till 1820
15 november	Romantiken fram till 1920
29 november	Modern musik fram till våra dagar

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid
Lokal
Ansvarig

Sune Berglund. Tfn 070 371 63 15
40
300 kr för hela serien
Onsdagar enligt ovan kl. 09.30–11.45
Kulturskolan Hamnsalen, Baronen, Skeppsbrogatan 6.
Bibbi Johansson. Tfn 070 271 31 22

Svensk Musikhistoria – 1900-talet

Johan Sandholm är folkbildare och musiker. I serien svensk musikhistoria – 1900-talet tar han upp musikens utveckling i Sverige under det förra seklet.

27 september	Måndagsgruppen och de andra
11 oktober	The Golden Years, svensk jazz under 50-talet.
25 oktober	Det experimentella 60-talet.
8 november	Pop, progg och festivaler
22 november	Det svenska musikundret

Kursledare	Johan Sandholm. Tfn 070 699 60 83
Deltagarantal	25
Avgift	300 kr för hela serien
Tid	Onsdagar kl. 10.00–12.15. Fem tillfällen enligt ovan.
Lokal	Lorensbergskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Opera, operett och musikal

Peter Hausenkamp är passionerad operaälskare och har arbetat på Operan i Stockholm.

Lyssna och lär om tre musikdramatiska stilar i form av historik och cd-lyssnande.

21 september	Opera
5 oktober	Opera
19 oktober	Opera
2 november	Operett
16 november	Musikal

Kursledare	Peter Hausenkamp. Tfn 076 113 04 77
Deltagarantal	25
Avgift	300 kr för hela serien
Tid	Torsdagar kl. 10.00–12.15 enligt ovan.
Lokal	Lorensbergskyrkan, Lorensbergsleden 8, Kalmar
Ansvarig	Bibbi Johansson. Tfn 070 271 31 22

Stensö — natur och kultur

Vi studerar Kalmars kanske allra mest välbesökta och populära grönområde och studerar dess historia från medeltid och framåt. Även Stensös höga naturvärden beskrivs och hur dessa kan tas tillvara när området nu kommer att bli naturreservat. Vi börjar med två teoripass och den tredje gången tar vi oss en tur runt om på halvön bland gamla vidkroniga ekar, lämningar från Kalmarkriget och ett välförtjänt fikastopp uppe på den svallade rullstensåsen.

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid

Lennart Nilsson. Tfn 070 362 37 42
16
300 kr för hela serien
Torsdagar kl. 13.00–15.15. Tre tillfällen.
28 september, 5 oktober och 12 oktober.
Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Ansvarig

STUDIECIRKLAR

**Lokal för studiecirklar:
Folkuniversitetet, Kaggsgatan 42, Kalmar
om inte annat anges.**

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKURSER

För språkkurser gäller Europarådets rekommenderade nivåskala. Var och en kan själv med hjälp av skalan i grova drag bestämma sin nivå och söka rätt kurs.

Nivå Nybörjare

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper.

Nivå A1

Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser. Jag kan presentera mig själv och ställa enkla frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt.

Nivå A2

Jag kan förstå fraser och vanliga ord som rör personliga förhållanden. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang.

Nivå B1

Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om kända vardagliga ämnen. Jag kan länka ihop fraser på ett enkelt sätt för att beskriva erfarenheter och skeenden.

Nivå B2

Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd i stort löper utan problem. Jag kan uttala mig klart och detaljerat om många olika ämnen.

Nivå C1

Jag kan läsa krävande texter och är även medveten om underförstått innehåll. Jag kan uttrycka mig nästan helt obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för olika ändamål.

Nivå C2

Jag kan utan problem förstå så gott som allt jag hör eller läser och referera till fakta och argument. Jag kan uttrycka mig i så gott som alla situationer spontant och helt flytande.

Engelsk konversation – Nivå B1

Kursen riktar sig till dig som har grundläggande kunskaper i engelska men vill träna ditt uttal och bygga på ditt ordförråd. Du får träna vardagsspråk samt att förstå och kommunicera i olika sammanhang. Fokus ligger på att tala engelska, kompletterat med lite grammatik.

Kursledare	Marianne Bram. Tfn 073 386 30 61
Deltagarantal	12
Litteratur	"Viewpoints"
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur tillkommer.
Tid	Onsdagar kl. 10.00–12.30 varje vecka. Start 6 september. Tio tillfällen.
Ansvärig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

Engelsk konversation – Nivå B2

Vi läser texter och samtalar kring dessa.

Kursledare	Jill Östlund. Tfn 0480 41 12 86
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Tisdagar kl. 10.00–12.15 udda veckor. Start 12 september. Sju tillfällen.
Ansvärig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

Franska – Nivå B1

Kursen vänder sig till dig som har grundläggande kunskaper i franska och vill uppnå bättre "flyt" i det muntliga samt utöka ditt ordförråd. Vi gör dialogövningar, samtalar om aktuella händelser, läser tidningsartiklar och sjunger franska visor.

Kursledare	Inger Ilg. Tfn 073 581 75 36
Deltagarantal	10
Litteratur	Kurslitteratur meddelas senare.
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Tisdagar kl. 10.00–12.15 udda veckor. Start 26 september. Sju tillfällen.
Ansvarig	Kristina Ankarberg Karlbom. Tfn 070 655 05 63

Franska – Cercle de lecture

En bokcirkel där vi diskuterar, undrar och funderar över texten vi läst. Givetvis sker allt samtal på franska. Kompetenskrav runt B1/B2-nivån. On est ici pour cause du plaisir de parler français!

Kursledare	Lars Rudling. Tfn 073 358 53 87
Deltagarantal	10
Litteratur	Didier van Cauvelaert, Un aller simple
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Onsdagar kl. 10.00–12.15 jämna veckor. Start den 6 september. Sju tillfällen.
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Fransk grammatik – Le mystère de la grammaire française

Visst är den franska grammatiken ett spännande mysterium? Tillsammans utforskar vi och försöker förstå och tillämpa den. Vi pratar svenska hela tiden, men din kompetens i franska bör ligga på nivå B1 om det ska ge något mer än huvudvärk!

Kursledare	Lars Rudling, Tfn 073 358 53 87
Deltagarantal	10
Litteratur	Vi jobbar med stenciler. Egen grammatikbok är bra att ha.
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Onsdagar kl. 10.00–12.15 udda veckor. Start 13 september. Sju tillfällen.
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Italienska – Nivå A2

En kurs för dig som tidigare haft kontakt med italienska språket. Kursboken är Comunicare 2 och den inspirerar oss till samtal om aktuella händelser och platser i Italien. Vi läser italienska noveller, romaner och tidningsartiklar. Berättar om italienska städer vi besökt och presenterar dem för gruppen.

Kursledare	Inger Adriansson. Tfn 076 141 30 35
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Tisdagar kl. 10.00–12.15 jämna veckor. Start 19 september. Sju tillfällen.
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

Tyska – Nivå B1

Kursen är tänkt för dig som har grundläggande kunskaper i tyska men vill träna uttal och utöka ordförrådet genom dialogövningar, kortare textstudier och sånger. Tyngdpunkten ligger på det kommunikativa, kompletterat med basgrammatik.

Kursledare	Inger Ilg. Tfn 073 581 75 36
Deltagarantal	13
Litteratur	Kurslitteratur meddelas senare.
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material tillkommer.
Tid	Måndagar kl. 10.00–12.15 jämna veckor. Start 18 september. Sju tillfällen.
Ansvarig	Kristina Ankarberg Karlbon. Tfn 070 655 05 63

Spanska – Nivå A2/B1

Kursen är tänkt för dig som förstår tydligt standardspråk och kan ge dig in i samtal om kända vardagliga ämnen. Vi tränar uttal och utökar ordförrådet genom dialogövningar. Tyngdpunkten ligger på det kommunikativa och på basgrammatik.

Kursledare	Beatrix Larsson. Tfn 073 366 44 74
Deltagarantal	12
Avgift	350 kr. Kostnad för litteratur och material kan tillkomma.
Tid	Onsdagar kl. 13.00–15.15. Start 6 september. Sju tillfällen.
Ansvarig	Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Litteraturcafé

Vi ses en gång i månaden på Stadsbiblioteket, samtalar om böcker vi läst och dricker eftermiddagskaffe/te. De dagar och teman vi valt för hösten är:

Tisdag 29 augusti	De tre bästa från sommaren
Tisdag 3 oktober	Amerika
Tisdag 7 november	Natur och trädgård
Tisdag 5 december	Vinter och jul

Temaansvarig	Charlotte Tebrell. Tfn 070 865 36 83
Deltagarantal	16
Avgift	400 kr för hela serien. Inklusive fika.
Tid	Tisdagar enligt ovan kl. 13.30–15.45
Lokal	Kalmar Stadsbibliotek, Esplanaden 30
Ansvarig	Ann-Britt Sparre. Tfn 073 340 43 01

Sveriges historia – Medeltiden

Hur har Sverige utvecklats till det land det är idag?

Följ med på en resa som börjar 8000 år före vår tideräkning. Den första delen handlar huvudsakligen om medeltiden, då Sverige stiger fram ur historiens mörker med gestalter som Olof Skötkonung, Erik den helige, Birger Jarl, Magnus Ladulås, den heliga Birgitta och drottning Margareta.

En hel del av det vi lärde oss i skolan har visat sig vara felaktigt. Vad säger historikerna idag?

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid

Ulf Bergman. Tfn 070 586 25 68

16

300 kr för hela serien

Tisdagar kl. 13.00–15.15. Fyra tillfällen.

10 oktober, 24 oktober, 7 november och 21 november.

Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Ansvarig

Mellankrigstiden 1919–1939

1800-talets framtidstro och optimism slutade i första världskrigets skyttegravar med tiotals miljoner dödade och sårade. Fyra imperier hade gått under och nya nationalstater hade grundats från Norra Ishavet till Medelhavet.

I Versaillesfreden 1919 försökte segrarna hitta en lösning som skulle göra slut på alla krig och skapa en demokratisk värld. Istället följde andra världskriget med ännu värre fasor.

Vi kommer bl a att ta upp:

- Hur demokratierna gick under i nästan alla europeiska länder
- Händelserna som leder fram till andra världskriget
- Sverige under mellankrigstiden
- Likheter med vår egen samtid

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid

Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71
16
300 kr.
Torsdagar kl. 10.00–12.15. Fyra tillfällen.
14 september, 21 september, 5 oktober och 19 oktober.
Kristina Ankarberg Karlsson. Tfn 070 655 05 63

Ansvarig

Vinkunskap

Vi lär oss om vinets historia, regioner, druvsorter, odling och skörd samt jäsning och lagring av vin mm.

Vid varje tillfälle har vi också en lämplig vinprovning.

En kostnad för provade viner tas ut förutom grundpriset för kursen.

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid

Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65
10

350 kr. Kostnad för viner tillkommer.

Måndagar kl. 18.00–20.15 jämna veckor (med undantag för vecka 44). Start den 18 september. Fem tillfällen.

Lokal
Ansvarig

Vegagatan 8 C (ingång på gaveln) Kalmar
Lars Carlsson. Tfn 070 217 05 71

Släktforskning – fortsättningskurs A – jämna veckor

Kursledare	Birgitta Berkemar. Tfn 070 376 85 54
Deltagarantal	4
Förkunskaper	Genomgått grundkurs samt ha datakunskap.
Avgift	350 kr.
Tid	Fredagar kl. 10.30–12.45 jämna veckor med start 8 september. Sex tillfällen.
Lokal	Forskarstugan, Ståthållaregatan 52 A, Kalmar
Ansvarig	Lena Persson. Tfn 073 053 03 06

Släktforskning – fortsättningskurs B – udda veckor

Kursledare	Birgitta Berkemar. Tfn 070 376 85 54
Deltagarantal	4
Förkunskaper	Genomgått grundkurs samt ha datakunskap.
Avgift	350 kr
Tid	Fredagar kl. 10.30–12.45 udda veckor med start 15 september. Sex tillfällen.
Lokal	Forskarstugan, Ståthållaregatan 52 A, Kalmar
Ansvarig	Lena Persson. Tfn 073 053 03 06

Aktiekunskap – grundkurs

Kursen ger en övergripande kunskap om aktier och aktieplacering och leds av Carl-Axel Nilsson. Han har mångårig erfarenhet av arbete med aktieplacering via sitt arbete på Sparbanken/Swedbank och genom sitt engagemang i lokalavdelningen av Aktiespararna. I kursen ingår ett besök på Aktiespararnas kvällsmöte i Kalmar.

Kursledare	Carl-Axel Nilsson. Tfn 070 848 82 02
Deltagarantal	10
Avgift	350 kr
Kurslitteratur	”Allt du behöver veta om aktier” av Ingvar Karlsson.
Tid	Torsdagar ojämnta veckor kl. 09.30–11.45. Fem tillfällen. Start 14 september. Tidpunkt för besök hos Aktiespararna efter överens- kommelse med deltagarna.
Ansvarig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

Aktiekunskap – fortsättningskurs

Deltagande förutsätter grundkunskaper om aktier t.ex. via Senioruniversitetets grundkurs.

Kursledare	Carl-Axel Nilsson. Tfn 070 848 82 02.
Deltagarantal	10
Avgift	300 kr
Tid	Torsdagar jämna veckor kl. 09.30–11.45. Fyra tillfällen. Start 21 september.
Ansvarig	Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

Det svenska kulturlandskapet

Kursen belyser det svenska kulturlandskapets utveckling från jägar- och samlarstadiet fram till det moderna jordbruket. Faktorer som markanvändning, djurens betning, skötsel av slåtterängar, åkerbruk samt tekniska innovationer har här spelat stor roll. Även statliga ingripanden i form av skiftesreformer har haft väsentlig betydelse.

Kursen omfattar tre föreläsningar samt en heldagsexkursion till Bråbygden, som är känd som ett av Sveriges största sammanhängande kulturlandskap och klassat som riksintresse för natur- och kulturmiljövården. Med äldre lantmäterikartor som grund kommer bland annat utvecklingen av en by att studeras.

Kursledare	Arnold Samuelsson. Tfn 076 241 60 64
Deltagarantal	10
Avgift	300 kr
Tid	Onsdagar kl. 13.00–15.15. 30 augusti, 6 september och 13 september. Heldagsexkursion någon gång i september efter överenskommelse med deltagarna.
Ansvarig	Peter Engström. Tfn 070 924 57 15

Möt höstens fåglar på Öland

Donat Hullmann är ornitolog och tar oss under två dagar med ut i naturen och i fåglarnas värld på södra Öland.

Vi möter vanliga och ovanliga fåglar under deras flytt mot varmare breddgrader. Vilka fågellokaler på södra Öland vi besöker avgörs av var det finns flest och mest intressanta fåglar vid respektive tillfälle. Vi hoppas få se både småfåglar, vadare, änder och rovfåglar. Du får vara med om två dagar med fina naturupplevelser.

Klä dig klokt och glöm inte egen fika. Ta med kikare om du har – annars delar vi med oss så att alla kan få se fåglarna på nära håll.

Du kan välja mellan tre alternativa kurstillfällen:

Grupp 1: Måndagar 11 september och 2 oktober kl. 09.00–ca 14.00

Grupp 2: Tisdagar 12 september och 3 oktober kl. 09.00–ca 14.00

Grupp 3: Onsdagar 13 september och 4 oktober kl. 09.00–ca 14.00

Kursledare
Deltagarantal
Avgift
Tid
Plats
Ansvarig

Donat Hullmann
20 per grupp
400 kr totalt för båda tillfällena
se ovan
Södra Öland. Exakt plats meddelas deltagarna.
Lasse Ernst. Tfn 070 640 62 84

Upplev nordligaste Öland

Följ med geologen Jan Mikaelsson på en spännande resa längst norrut på Öland. Vårt första stopp blir vid Ramsnäs, strax norr om Byrum. Här filosoferar vi kring geologi, flygsand och stenarna på stranden. Efter det fortsätter vi till Nepuni Åkrar norr om Byxelkrok. En kort promenad på havsgudens klapperstenar tar oss till stranden med spektakulära fossiler. När vi är nöjda har vi bara några kilometer till Naturum Trollskogen. Här kan vi fika, gå en kort promenad och lära oss om olika ting inne på Naturum. Eftersom vi inte kommer längre norrut så påbörjar vi färden söderut. En plats som vi absolut ska hinna med är landskapet i Honungstorp strax söder om Källa gamla kyrka. Här invigde kungen Naturvårdsåret och det gjorde han verkligen på rätt plats!

Kursledare	Jan Mikaelsson
Deltagarantal	45 per grupp
Avgift	300 kr
Tid	Du kan välja mellan två olika tillfällen: Grupp 1: Torsdagen den 7 september kl. 08.30–ca 16.30 Grupp 2: Torsdagen den 14 september kl. 08.30–ca 16.30
Plats	Samling vid Pressbyrån, Fiskaregatan i Kalmar för vidare resa med gemensam buss (ingår i avgiften). Medtag egen lunch som intas ute i naturen.
Ansvarig	Lena Persson. Tfn 073 053 03 06

STUDIERESA KALMAR

Kalmar stad – planer och projekt

Det pågår ständigt planering och byggande i Kalmar stad för nya hus, anläggningar och hela områden. Många av projekten förverkligas, medan andra blir kvar på idéstadiet eller skjuts upp i väntan på bättre tider. Staden växer utåt som årsringar, men förtätas också. För att skapa den måttfulla staden krävs både hänsyn och nytänkande, bevarande och utveckling i en viktig men svår balansgång.

Vi gör en bussresa under tre timmar genom Kalmar igår-idag-imorgon och besöker ett antal intressanta områden och projekt i olika stadier. Bakgrund och historiska aspekter lyfts fram tillsammans med de olika objektens utformning och omgivningens påverkan. Vi tar paus och bussfika på lämpligt ställe.

Bengt Bengtsson och Peter Engström guidar och berättar.

Deltagarna får också ett material för att lättare kunna följa med under rundturen.

Du kan välja mellan två olika bussresor, tisdag den 26 september eller torsdag den 5 oktober.

Resplan: Buss avgår klockan 09.00 från Pressbyrån vid Fiskaregatan i Kalmar.

Utdelning av projektmaterial. Guidad rundtur på cirka 3 timmar med bussfika på lämplig plats. Åter till Pressbyrån cirka kl. 12.00

Avgift	240 kr. I priset ingår bussresa, projektmaterial, bussfika och guidning.
Deltagarantal	Max 48, men minst 35 för att resan ska bli av. Vid fler än 48 anmälda fördelas platserna genom lottning.
Tid	Grupp 1: Tisdag 26 september kl. 09.00–ca 12.00. Grupp 2: Torsdag 5 oktober kl. 09.00–ca 12.00.
Plats	Avresa med buss från Pressbyrån, Fiskaregatan i Kalmar.
Ansvarig	Ulla Henriksson. Tfn 070 335 59 07

RESA I TVÅ DAGAR

Konst—Textil—Litteratur En resa i västerled

Vi reser från Kalmar på onsdagsmorgonen den 27 september. Efter bussfika med kaffe och fralla fortsätter färden till Värnamo och Vandalorum. Där ser vi bland annat en utställning om keramikern Lisa Larsson. Efter guidning och lunch fortsätter resan mot Borås och Textilmuseet där vi guidas runt. Textilmuseet erbjuder utställningar om mode, design, konst och industrihistoria.

På sena eftermiddagen checkar vi in på hotell i Borås och på kvällen äter vi en tvårätters middag.

Efter frukost på torsdagen går bussen till Göteborg. Där får vi på egen hand strosa runt på Nordens största kulturevenemang - Bokmässan klockan 09.30–15.00.

Med paus längs vägen beräknar vi vara åter i Kalmar cirka klockan 21.00.

Reservation för eventuella ändringar.

Avgift	2350 kr. I priset ingår bussresa, hotell en natt inkl frukost (tillägg 450 kr för enkelrum), bussfika, lunch på Vandalorum, middag i Borås, guide visningar och entréer till Vandalorum och Textilmuseet. Entrébiljett till Bokmässan.
Deltagarantal	Max 45, men minst 35 för att resan ska bli av. Vid fler än 45 anmälda fördelas platserna genom lottning.
Tid	Onsdag 27 september kl. 08.00 till torsdag 28 september ca kl. 21.00.
Plats	Avresa med buss från Pressbyrån, Fiskaregatan i Kalmar.
Anmälan	Senast den 21 juli 2023 direkt till Tomas Buss. Se särskild anmälningsblankett.
Övrigt	Deltagare förutsätts ha egen heltäckande reseförsäkring.
Ansvariga	Kristina Ankarberg Karlbohm. Tfn 070 655 05 63 och Christer Rosén. Tfn 070 215 08 65

KALMAR SENIORUNIVERSITET OCH ARTIFICIELL INTELLIGENS (AI)

Senioruniversitetet är en plats för dig som vill fortsätta att lära dig nya saker, utveckla dina intressen och träffa andra nyfikna människor. Här kan du välja mellan ett brett utbud av kurser, föreläsningar, studiecirklar och kulturaktiviteter som passar alla smaker och kunskapsnivåer. Oavsett om du vill fördjupa dig i historia, språk, konst, musik, litteratur, naturvetenskap eller något annat spännande ämne, så finns det något för dig på Senioruniversitetet.

Senioruniversitetet är öppet för alla som är 55 år eller äldre och som vill fortsätta att lära sig livet ut. Du behöver inte ha några förkunskaper eller betyg för att delta i våra kurser. Det enda som krävs är ett medlemskap i Senioruniversitetets förening, som ger dig tillgång till alla våra aktiviteter och förmåner. **Som medlem får du också vår kurskatalog hemskickad två gånger om året, där du kan läsa mer om vårt aktuella program.**

I den här kurskatalogen hittar du information om alla våra kurser och aktiviteter som startar under hösten 2023.

Vi hoppas att du hittar något som lockar dig i vår kurskatalog och att du vill vara med och skapa en stimulerande och trevlig miljö på Senioruniversitetet.

Vi ser fram emot att träffa dig!

Vänliga hälsningar,
Senioruniversitetets styrelse

Kära medlemmar.

Välkommen till "Du sköna nya värld"!

Ärligt, hur många av er förstod direkt att all text ovan är skriven av textroboten Chat GPT? Möjligen kändes texten något blodfattig och stel, men bortsett från några fel är den helt ok.

Kanske är ordföranderollen bortrationaliserad, men definitivt inte våra studiecirklar och månadsmöten. Det är i mänskliga möten och kontakter som KSU spelar en viktig roll för våra medlemmar och har sitt stora berättigande.

AI kan aldrig ersätta detta.

Se ordförandes text på sidan 2 för jämförelse.

STYRELSE

Lars Carlsson, Lena Persson, Christer Rosén, Ann-Britt Sparre, Johan Sandholm,
Peter Engström, Lasse Ernst, Ulla Henriksson, Bibbi Johansson, Kristina Ankarberg Karlbom

Ordförande	Lars Carlsson	070 217 05 71
Vice ordförande	Christer Rosén	070 215 08 65
Sekreterare	Lena Persson	073 053 03 06
Kassör	Ann-Britt Sparre	073 340 43 01
Programredaktör	Lasse Ernst	070 640 62 84
Övriga ledamöter	Johan Sandholm	070 699 60 83
	Ulla Henriksson	070 335 59 07
	Bibbi Johansson	070 271 31 22
	Kristina Ankarberg Karlbom	070 655 05 63
	Peter Engström	070 924 57 15
Valberedning	Birgitta Hjalmarsson	070 511 23 44
	Hans Gillberg	
	Bengt Holmberg	
Revisorer	Elisabet Engqvist	
	Ingmar Hedin	
	Berit Österbo (suppl.)	
Webbredaktör	Tom Gagner	

KANSLI

Pia Johannesson, Kerstin Hellner

Till kansligruppen vänder du dig med frågor om ditt medlemskap och vid ändringar av adress, telefonnummer och e-postadress. Telefontid tisdagar 10.00–12.00 från 8 augusti till 5 december.
Tfn 070 608 62 45

FOLKUNIVERSITETETS KONTAKT

Till Mia Mazetti vänder du dig med frågor om kursantagningar, reservplatser och fakturor.
Tfn 0480 43 22 12
e-post: mia.mazetti@folkuniversitetet.se

KALENDARIUM

Studieresa hösten 2023

För ytterligare information se under respektive studieresa

September

26	Kalmar stad - planer och projekt Grupp 1	Bengt Bengtsson & Peter Engström
----	---	----------------------------------

Oktober

5	Kalmar stad - planer och projekt Grupp 2	Bengt Bengtsson & Peter Engström
---	---	----------------------------------

Exkursioner hösten 2023

För ytterligare information se under respektive exkursion

September

7	Upplev nordligaste Öland grupp 1	Jan Mikaelsson
11	Fåglar på Öland gr 1	Donat Hullmann
12	Fåglar på Öland gr 2	Donat Hullmann
13	Fåglar på Öland gr 3	Donat Hullmann
14	Upplev nordligaste Öland grupp 2	Jan Mikaelsson

Oktober

2	Fåglar på Öland gr 1	Donat Hullmann
3	Fåglar på Öland gr 2	Donat Hullmann
4	Fåglar på Öland gr 3	Donat Hullmann
12	Stensö - natur och kultur	Lennart Nilsson

Resa hösten 2023

För ytterligare information se sidan 30

September

27-28	Resa till Värnamo, Borås och Göteborg
-------	---------------------------------------

KALENDARIUM

Föreläsningar hösten 2023

För ytterligare information se under respektive föreläsningsserie

Augusti

30	Det svenska kulturlandskapet	Arnold Samuelsson
----	------------------------------	-------------------

September

4	Månadsmöte	Peter Fors
6	Det svenska kulturlandskapet	Arnold Samuelsson
13	Det svenska kulturlandskapet	Arnold Samuelsson
20	Energi	Björn G Karlsson
21	Opera, operett och musikal	Peter Hausenkamp
27	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
28	Stensö - natur och kultur	Lennart Nilsson

Oktober

2	Månadsmöte	Gunnel Holmér
4	Energi	Göran Bryntse
4	Klassisk musik	Sune Berglund
5	Stensö - natur och kultur	Lennart Nilsson
5	Opera, operett och musikal	Peter Hausenkamp
11	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
18	Klassisk musik	Sune Berglund
19	Opera, operett och musikal	Peter Hausenkamp
25	Energi	Anna Karlsson
25	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm

November

1	Klassisk musik	Sune Berglund
2	Opera, operett och musikal	Peter Hausenkamp
6	Månadsmöte	Anna Flink
8	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
9	I konstens och arkitekturens värld	Fred Johanson
15	Energi	Mari Kadowaki
15	Klassisk musik	Sune Berglund
16	Opera, operett och musikal	Peter Hausenkamp
22	Svensk musikhistoria	Johan Sandholm
23	I konstens och arkitekturens värld	Fred Johanson
29	Klassisk musik	Sune Berglund

December

4	Månadsmöte	Johanna Broman Åkesson
7	I konstens och arkitekturens värld	Fred Johanson

Kalmar Senioruniversitet
Kaggensgatan 42^{3tr}
392 48 Kalmar

Expeditionstid

Tisdagar 8 augusti—5 december kl. 10.00–12.00

Telefon

070 608 62 45

E-post

info@kalmarsu.se

Hemsida

www.kalmarsu.se

Bankgiro 5747–5576

Organisationsnummer 832 401 82 69